

Bu, Fuad Poladovdur, onu ayaq üstə alqışlamaq lazımdır

tarıram. Bu dəfə qismətimə Gülzar Qurbanovanın oturduğu sıra düşür, özü də düz yanındakı boş yer. Səlim Babullaoglu və iki adam mənim keçməyim üçün ayağa qalxır. Açıqı utancaq olduğum üçün Gülzar xanımın yanında əyləşməyə çəkinirəm:

- Səlim bəy, olar siz orda əyləşsiniz, mənə sizin yerinizdə?

- Niyə?

- Başımı yelləyirəm.

-Olmaz! Sən elə keç öz yerində əyləş...

Tamaşaçılar arasında görkəmli mədəniyyət və incəsənət xadimləri, şair və yazıçılar, jurnalistlər, tanınmış simalar əksəriyyət təşkil edirdilər. Fuad Poladovun oğlu Ağarəhim də öz nişanlısı ilə burada idi.

Tamaşa başlayır.

Uzun paltolu, şlyapalı bir adam monitordan parkda gezişən göyərçinlərə tamaşa eləyir. Bu, Hikmətdir. Hikməti elə iki il qabaq bu vaxtlar tanımışdım. Ramazan ayında. Lələ xanım tanış etmişdi bizi. Hikmət şeirimi səsləndirəcəkdi. Hikmət şeirimi səsləndirməyindən tanımışdım. Möhtəşəm idi. O, mənim şeirdəki səsimi çox gözəl tutmuşdu. Hikmətdən sonra mən o şeiri heç vaxt özüm oxumuram. O şeir sanki elə Hikmətindir.

Qayıdaq tamaşaya. Hələ ki, qəhrəmanın adı bilinmir. Qəhrəman onlardan səpir və göyərçinlər uçur. O, qəfil uşaqlığından söz açmağa başlayır. Elə hər şey də buradan başlayır.

Hikmət bizi anıdan uşaqlıq dövrünə aparır. Məlum olur ki, baş qəhrəmanın adı Polarddır. Polard! Tamaşanın rejissoru Abdulqəni bəy bu hekayəni nəhaqq yerə seçməyib. Ən xırda detallara qədər bizə bir nəfəri işarə verir. Polard! Bu ad oxşarlığı sizə bir şey demir ki? Fuad Poladovu xatırlatmır ki?!

Rus dram teatrında ilk dəfə olurdu. Açıqı teatrın səhnəsi mənə o biri teatrlara nisbətən bir qədər balaca göründü. Abdulqəni bəy dünya miqyaslı Fuad Poladovu nəinki bu kiçik səhnəyə, hətta daha kiçik məkana sığışdırmaq niyyətində imiş, tamaşanın sonunda aydın olur hər şey. Tamaşa boyu Hikmət sürətlə başqa-başqa obrazlara dönür. Gah Polardın uşaqlığı olur, gah atası, gah da telefon ustası.

Polardın anasını oynayan Münəvər Əliyevanın və bacısını oynayan Fidan Bayramovanın oyunları da təbii və gözəl idi.

Hər şey Polardın evdə tək qaldığı vaxt o telefonu götürüb kiməsə yığmağı ilə başlayır. Bu mənə Anarın "Mən, sən, o və telefon" hekayəsini xatırlatdı. Qəhrəman bəxt-ilahi bir nömrə yığır və onunla danışan qadına vurulur. Onlar bir-birilərini telefonda sevirler.

Polard telefonun otayındakı sehirli səsini sahibi qadınla hər gün danışır, ondan məsləhət alır. Bu məqamda səhnənin arxa fonunda böyük qırmızı

dodaq gəzişir. Rejissor tamaşanın seyrini çatdırmaq üçün bu kimi çox detallardan istifadə edir. Arxa fonda rəqs edən qadın silueti görünür.

Özümü rejissorun yerinə qoyub deyirdim ki, bu tamaşa bəlkə də Polardın qadınla dialoqları üstündə qurulub, nəinki fransız kimyaçı Paul Villardın "Köhnə telefon" əsəri üzərində. Çünki əsas mesajlar bu dialoqlardadır.

Bir azdan bu səs obraza çevriləcək və biz onu görəceyik. Jurnalist-aparıcı Lələ Əliyevanın səsidir o səs. Saatlarla yorulmadan onun səsinə qulaq asmaq olar.

Film, musiqi, rəqs, hətta bir məqamda aktyorların birləşib lövhədə əlləri, barmaqları ilə rəqs nümayiş etdirmələri çox gözəl düşünülmüşdü. Hikmətin etiraz dolu monoloqu isə möhtəşəm idi.

Polard səyahətə çıxır, qızlarla əylənir, əyləncə salonlarında vaxt keçirir... Bu səyahət boyu Hikmətlə Fidanın rəqsi də olduqca gözəl idi. Polard ona yaxınlaşan gözəlçədən bir anlıq diksiniir və telefondakı o sehirli səsi xatırlayır.

Aeroportda taksofon görüb yaxınlaşır və nömrəni yığır. Həmin sehirli səs artıq qocalıb. Səsinin sahibinin adı Salli imiş. Salli ona ünvanını verir. Polardsa onun mütləq görüşəcəyini deyir. Belə də olur. Amma...

Polard Sallinin evinə gələndə bir qız ona qadının bir neçə gün qabaq öldüyünü deyir.

Bu ölüm xəbərinin üstünə qəfil zaldan azan səsi gəlir. Və zala çönürəm... Bəzi adamlar qabaqcadan özləri ilə su butulkası gətiriblər. Azan səsinə eşidən adamlar orucularını açırlar. Amma o sehirli səs kim idi?

"Hamı bilir ki, Fuad Poladov bəlkə öləne qədər qəlbində böyük bir sevgini daşıdı - Gözəl aktrisa Vəfa Fətullayevanı. Anası rəhmətlik Hökümə Qurbanova onları ayırdı.

Vəfa xanım nişanlandı. Bir müddət sonra Vəfa xanım amansız qan xərçənginə yoluxdu. Xəstəlik güclənib, gözəlliyini əlindən alıb, onu xəstəxanaya salanda nişanlısı da yoxa çıxdı.

İllərdir ondan ayrılan Fuad Poladov isə son nəfəsinə qədər sevgisi Vəfanın yastığının yanından əl çəkmədi. O, arıqlayıb çuxura düşmüş üzünü, damarlı əllərini öpə-öpə Vəfaya çirkinləşdiyini bildirmədi. Onun tökülmüş saçlarını daradı. Vəfa Fuad Poladovun qollarında keçindi".

Tamaşanın sonunda sonuncu kart açılır. Böyük ekranda Fuad Poladovun şəkli görünür. Hə, deməli, o sehirli səsin sahibi Vəfa xanım imiş. Polardsa dediyim kimi Fuad Poladov. Onlar tamaşada da qovuşa bilmədilər.

Alqış səsləri başlayır. Mənə hələ də Fuad Poladovun şəklinə baxa-baxa ətrafdan təcrid olmuşam. Tamaşa boyu birçə kəlmə belə kəsmədiyim, utan-

dığım Gülzar Qurbanova mənə tərəf əylir:

- Bu, Fuad Poladovdur. Onu ayağa qalxıb alqışlamasan ayıb olar.

Arxaya çönəndə gördüm ki, hamı ayaq üstə əl çalır. Utandım. Mən bu vaxta kimi heç bir teatrda bu qədər uzun və coşğulu alqış səsi eşitməmişdim.

Fuad Poladov ekrandan bizə baxırdı. Çox böyük baxırdı, çox. O, öz tələ-

bəsi Hikmətin oyunundan da, bu tamaşanı ərsəyə gətirənlərin işindən də məmnun idi. Və sanki deyirdi:

**Sevgilim, mən öləndə,
Bir күncdə xısın-xısın
Ağlayacaqsanmı sən?**

**Elə bil bu dəqiqə hələ bir күncə
çəkilib xısın-xısın ağlayacaqdı...**